СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 261. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 7 листопада, 1934. VOL. XLII. No. 261. Jersey City, N. J., Wednesday, November 7, 1934. THREE CENTS.

КРІВАВІ ПОЛІТИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ.

ГЕЙЗЕЛТОН (Па.). — На передодні виборів відбулася в майнерському селі Келейрас, що лежить 6 миль звідси на полудне, виборча парада демократичної партії. Як похід переходив попри дім Джосефа Бруна, детектива повіту Скулкил, що від кількох літ стояв на чолі місцевих републиканців, з цього дому та з дому його братанича, Павла Бруна, що стоїть на противнім боці вулиці, посипалися кулі. Учасники походу стали втікати на всі боки, лишаючи на дорозі кілька осіб, котрі не могли втікати. Між ними були 3 вбиті та кільканацять осіб тяжко ранених.

Стейтова поліція з Гейзелтону й Тамакви, зайшовши до дому Джосефа Бруна, знайшла там справжній арсенал зброї: револьвери, рушниці, кріси й пистолі. Вона арештувала цілу родину Брунів, разом 14 осіб, та відставила їх до Патсвила. Потім поліція мусіла охороняти дім Бруна перед товпою обурених людей, котрі хотіли висадити дім у повітря динамітом.

Члени родини Бруна кажуть, що учасники походу обкидали камінням його дім та що родина стріляла у власній обороні.

Від куль погибли: Вилієм Форте, 35 літ, з Мекаду Гайтс; Френк Фіореля, 65 літ, з Келейрас; та Джан Головський, 28 літ, з Мекаду. До шпиталів відставлено: Андрія Костишина, 36 літ, з Лофті; Джосефа Перну, 50 літ, з Бонкер Гил; Джана Ланіва, 26 літ, та Джана Куфчина, 32 роки. Лікарі мають надію вратувати їм життя.

Кріваві заворушення були завершенням довгої й завзятої політичної боротьби, що велася між партією Брунів та їх противників. Підчас завзятої виборчої кампанії в 1933 році демократи під проводом Карла Мекалуса вибрали директорів школи й урядників „тавншипа" більшістю 100 голосів, але суд уневажнив багато голосів та признав побіду републиканцям.

СУД ПІДДЕРЖУЄ ЗАКОН ПРО КОНТРОЛЮ НАД МОЛОКОМ.

НЮ ЙОРК. — Найвищий Суд розглядав одну справу, в котрій головним питанням було, чи закон стейту Ню Йорк про контролю уряду над продукцією й продажем молока годиться з конституцією.

На основі цього закона Стейтова Нюйорська Рада Молочної Контролі приказала корпорації Гегемена заплатити 400 молочним продуцентам за молоко ціну, встановлену Радою. Корпорація, котра через це зарядження нібито стратила 23,000 долярів відмовилась і справа пішла до суду.

Тепер суд признав слушність стейтовій Раді. Закон, на його думку, не нарушує в нічому конституції; він має на ціли помагати малому продуцентови. Хоч малий розпродавець від цього терпить, суд не має права з тої причини признавати закона неконституційним.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

КЛИНТОН (Месечусетс). — Товаровий поїзд залізниці Бостон енд Мейн зложений з 2 льокомотив та 83 возів, розбив льокомотиву, що виїхала на головну лінію по дорозі до водної вежі. У катастрофі згинули 4 робітники залізниці, а три інші були тяжко ранені.

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА В ЮНІЇ.

НЮ ГЕЙВЕН (Конетикот). — Між членами виконавчого комітету стейтової Федерації Праці йде завзята боротьба за виборчу політику.

Николас Данц, президент Федерації, видавав публичні заяви, в котрих він критикував діяльність говернора Кроса в робітничих справах та радив робітникам голосувати на републиканського кандидата Алкорна. Урядники юнії жадали від нього, щоб він не робив цього як президент юнії, а коли він не послухав, усунули його з уряду.

Тепер Данц каже, що виконавчий комітет не має права усувати його за дозволену політичну діяльність, а рівночасно закидує урядникам юнії, що вони тому виступили проти нього, бо він републиканець, а вони демократи.

БОРОТЬБА УРЯДУ ЗІ ЗЛОЧИНАМИ.

НЮ ЙОРК. — З забави з приводу свята „Галовін" не вернулась додому в Квінсі 14-літня дівчина Джейн Мерел. Поліція припускає, що її вкрадено.

Минулої суботи викрадено з міста Піпека, в стейті Ню Джерзі, 40-літнього аптикаря Генрі Прінцеля, що має колекцію марок вартости 100,000 долярів. Викрадачі домагалися від нього викупу, але цей не хотів дати їм навіть 1,000 долярів. Остаточно бандити побили його тяжко й звільнили.

Бруно Гавптман уже наняв собі іншого адвоката. Є ним Едвард Рейлі з Бруклина. По розмові зі своїм клієнтом адвокат каже, що Гавптман поводиться так, гейби він не мав ніякої журби в світі.

Стейтовий суд у Ню Йорку засудив кождого з трох Муринів, котрі напали були дня 10-го серпня на одну крамницю й забрали всього 38 центів, на 30 літ тюрми.

СВІДОЦТВА МОРАЛЬНОСТИ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ.

Новий закон у Польщі про приватні школи вводить обовязок предкладання вчителями шкільній владі свідоцтва моральности. Староства одержали вияснення, що видані посвідки мають стверджувати ненаганність кандидата під оглядом моральним і під оглядом відношення до держави. У випадку негативної видачі свідоцтва моральности прислугує право відклику до воєводи впродовж 14 днів.

СВІЖИЙ СКАНДАЛ.

В Познані почалася розправа проти 6 урядовців банку (в цьому одна урядниця) за зловживання на суму 200,000 зл. Урядниця й один урядовець кромі цього фальшували векслі. Один з них боронить, що він не винен, бо вкрав тільки 50,000 зл., а про решту не знає.

МАТЕМАТИЧНИЙ КОНГРЕС.

У Празі відбувається математичний конгрес славянських країв. Перший цього роду конгрес відбувся тому 5 літ у Варшаві. В теперішньому конгресі бере участь около 250 учених, головно Славян, але є репрезентовані теж університети неславянські. Є представники Чехословаччини, Югославії, Болгарії і Польщі. Математики російські не беруть участи в конгресі з засадничих причин. Є такі секції: фільософії математики, аритметики й альгебри, математичної анализи, теорії многости і звязаних із нею теорії дійсних функцій і топографії, секція геометрії і шеста секція математичної статистики, асекураційної математики і рахунку правдоподібности.

„БАБСЬКИЙ БУНТ".

У липні ц. р. дійшло в Саратові до заворушень жінок. Дружини робітників, що одержували для прохарчування попсовану рибу, прийшли до рибного магазину, щоб повернути її назад і вимагати звороту грошей за рибу. Прикликаний відділ ГПУ розігнав юрбу, при чому потурбовано 17 жінок. 9 жінок відставлено до шпиталю.

САМОГУБСТВО ПІД ВІКНАМИ КОХАНОЇ.

В Лісневичах, пов. Городок Ягайлонський, жила якась Юлія Карпяківна, в якій кохався 22-літній Дмитро Світлик з Оброшина. Світлик мав одружитися з Карпяківною, але в останніх днях перед шлюбом батьки Карпяківної відмовили їй вийти за нього замуж. Цією відмовою так сильно пережився Світлик, що одної ночі прийшов до Лісневич і під вікном коханої відобрав собі життя таким чином, що перерізав собі бритвою горло. Рано знайдено біля вікна вже тільки закостеніле тіло парубка.

МИСКА З РИБОЮ ПІДПАЛИЛА ДІМ.

Соняшні проміні, падаючи крізь скляну миску з золотими рибками в домі Джеймса Сотена в Пен Айен, Ню Йорк, запалили пару вовняних рукавичок, що лежали коло миски. Від них занялись інші предмети, і заки вогонь погашено, властник мав шкоди на 500 долярів.

УКРАЛИ 23 ТИСЯЧІ ПАПІРОСОК.

У тютюновому монополі в Познані пропадали від довшого часу папіроски. Щоб упасти на слід злодія, дирекція зарядила стислу інвігіляцію. Завдяки тому вдалося зловити злодія, яким був функціонар монополю, Годзек. Годзек мав спільника в особі безробітного шлюсаря Шайнера. Оба згадані вкрали впротягу кількох тижнів 23 тисячі папіросок „Пласких".

ЧЕРЕЗ ОСЛА МАЛОЩО НЕ ПОЛЯЛАСЯ КРОВ ДВОХ НАРОДІВ.

Вища індійська ветеринарійна школа в Пенджабі (Індія) спровадила собі з Англії великого расового осла, для поправи раси скарловатілих пенджабських ослів. І булоб усе в якнайкращому порядку, якби не те, що магометани з Пенджабу довідалися, будьтобі того осла названо „Агмед", отже одним з імен пророка Магомета. В одній хвилині закипіло між місцевими магометанами, а в могометанській пресі появилася ціла низка статей проти уряду, почалися з того приводу масові віча магометан і здавалося, що в кожній хвилині готовий вибухнути бунт і на території Пенджабу потече кров. У звязку з тим переведено з доручення уряду Пенджабу окреме слідство, в якому однак виявилося, що осел називається не „Агмед" тільки „Агмек", отже з ріжницею одної букви. Щоб успокоїти розюшених магометанів, уряд видав окремий комунікат, в якому подано, що осел буде називатися „багадур", що по індійськи означає „герой". І правильно охрещено осла цією назвою, бо дійсно він стався героєм події, через яку малощо не полилася в Пенджабі кров.

ПЕРШИЙ ВИПАДОК БРІДЖОВОЇ ПСИХОЗИ.

Якийсь землевласник, Т. Василевський з Варшави, занедужав на типову недугу 20 століття — бріджову психозу. Землевласник не спав по ночах і впав у своєрідний картярський шал. Кого тільки стрінув на вулиці, візника, замітача вулиці, трамваєвого кондуктора або поліцая, кожного запрошував на „партійку бріджа". Підчас бріджа Василевський дуже часто побивав товаришів гри. Остаточно жертву бріджа забрали до заведення умовохворих.

КРІВАВИЙ НАПАД У КОСТЕЛІ.

У вівторок, 25. вересня ц. р., в год. 7.50 вранці, Стефан Піскорек підбіг у костелі в селі Кшешовичах до священика Моравки, який ішов у ризах до вівтаря, та пробив його ножем у плечі. Ніж застряг у хребті. Одночасно злочинець намагався вдарити священика молотком у голову, але вірні перешкодили йому. Тяжко раненого священика відвезли на клініку в Кракові. Злочинцем заопікувалася поліція.

ГРАБІЖНИЦЬКЕ ВБИВСТВО.

Зі Сколього до Камінки вибрався пішки купець М. Розенберг. Десь на 3 км. від Скольгого напали на Розенберга якісь опришки і вбивши його, забрали в нього 1,900 зл.

АРЕШТУВАННЯ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ У ПРАЗІ.

Празька поліція перевела низку трусів і арештовань серед Українців, що перебувають у Празі. Деяких арештованих звільнили після заплачення грошевої кари. Кількох студентам заборонили перебувати дальше на території ЧСР.

ТРАГІЧНИЙ САМОХОДОВИЙ ВИПАДОК.

Цими днями трапився в Лодзі незвичайно трагічний самоходовий випадок. Вулицею 11. Листопада переїздив самохід, якого шофер завважив в останній хвилині, що на дорозі стоїть якийсь чоловік. Шофер почав трубити, але згаданий чоловік не сходив з дороги. Думаючи, що він глухий, шофер у тій думці, щоб його не переїхати, скрутив нагло в бік, так, що віхав на хідник у місці, де перед великою виставовою шибою стояв театральний актор Е. Сомялковський. Актор не встиг уже скочити на бік, наслідком чого самохід притиснув його до виставової шиби, яка тріснула, і самохід разом із Сомялковським віхав до крамниці. Наслідки цього випадку були жахливі. Розбите скло повлазило нещасному акторови в ціле тіло, а крім цього тріс йому череп. У безнадійному стані Сомялковського відвезли до лічниці.

ЦІКАВИЙ ТЕЛЕФОННИЙ ВИНАХІД.

Останніми часами появився у Відні цікавий невеличкий механізм, який залучується до телефонного апарату й при помочі якого власник телефону, виходячи з дому, може повідомити тих, що дзвонять підчас його неприявности, коли він повернеться до дому. Коли механізм того апарату є відповідно наставлений, то той, хто телефонує, чує у відповіді биття години, яка дає знати, коли особа, з якою хотів говорити, повернеться до дому.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА В БЕРЕЖАНЩИНІ.

В селі Куропатники, пов. Бережани, вибухла цими днями пожежа в хаті М. Адама, яка наслідком сильного вітру перекинулася на сусідні будинки. Жертвою пожежі впали 23 селянські загороди. В слідстві устійнено, що пожежу спричинив 7-літній хлопець, що бавився сірниками. Підчас пожежі вдушився від диму наймолодший, 3-літній син Адама.

СМЕРТЬ СЛАВНОГО ЦИРКОВЦЯ.

У Сан Паольо помер директор цирку Саррасані, що мав один з найбільших цирків у світі. Це був з походження дрезденський Німець і звався Ганс Стош. Малим хлопцем пристав він до мандрівного цирку і перейшов там усю карієру від кльовна, акробата та присмирника звірів. Він 1902 р. зорганізував власний цирк з кількома кіньми, одним медведем, кількома свиньми і гусками. Та все це були тресовані звірі і він здобував вже великий матеріяльний успіх. З великим цирком мандрував він востаннє по південній Америці.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ФРОНТ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ

ХАРБІН (Манчуко).—Часопис „Манджурський Вістник" з 10 вересня б. р. доносить, що повстала перша політична організація Українців Далекого Сходу, яка називається „Український Націоналістично-Державницький Фронт". У тім самім числі подано дуже обширно програму цеї нової організації, якої світогляд є націоналістичний. Точно означено, що це значить „націоналістичний світогляд", а те вияснення зачинається тим, що та нова організація вірує, що „нація є найвищим виразником духової спільноти народу, що в понятті „Українська Нація" зеднані всі елементи духового, в собі окремішного і в житті діяльно-творчого, українського Я".

„Манджурський Вістник" подає далі у вступній статті, що та організація має скріпити політичну силу Українців на Далекому Сході і дати їм можливість зорганізовано виявити своє змагання звільнити заселений Українцями Зелений Клин з-під окупантської влади Совєтів.

ДВА РОКИ ІСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЗЕТИ В МАНЧУКУ.

ХАРБІН. — „Манджурський Вістник", орган української національно-державницької думки, розпочав третій рік свого існування. За два роки зробив цей часопис надзвичайно багато для національного освідомлення жиючих в Азії Українців, а особливо тих, що жиють у Манчуку, Китаю і на Зеленім Клині. Цей орган поставив собі завдання, щоб українська національна робота на Далекому Сході підготовила народні маси і звязала їх з українством цілого світу, щоб у відповідній моменті Українці Далекого Сходу могли взяти активну участь у визволенню України. Часопис той є за те, щоб там була створена сильна українська організація, якаб, коли буде потрібно, могла виступити в імені цілої української еміграції на всьому Далекому Сході.

Часопис цей змагає далі до того, щоб обеднати бодай українські кольонії в Манчуку й у Китаю (де є значні наші кольонії в Тянзині й Шангаю) та виробити для них один плян народньої праці. На тім полі вже є певні успіхи, а тепер пропагується повстання Ради Далекого Сходу, яка булаб централею для всіх Українців в Азії.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР У ХАРБІНІ.

ХАРБІН.—В Українськім Народнім Домі в Харбіні розпочала театральні вистави Трупа Українських Артистів під управою В. Мурина. Першою виставою була драма Тогобочного „Душогуб".

РАТУЮТЬ УТІКАЧІВ З СОВЄТСЬКОГО ПЕКЛА.

ХАРБІН. — При У. Н. Домі відкрито притулок для українських утікачів, що обдерті, голодні, голі й босі втікають з совєтського пекла. На їх порятунок збирають черевики, біля, одяг і грошеві датки.

РАТУЮТЬ УКРАЇНСЬКУ ДІТВОРУ.

ХАРБІН.—У вересні відкрито в Українськім Національнім Домі українську школу. Для дітей бідніших українських батьків емігрантів-збігців організують інтернат-бурсу, де діти матимуть приміщення та належний догляд. Гроші на школу й удержання дітей загарантувала українська національна кольонія.

РОЗСТРІЛЮЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ „САБОТАЖНИКІВ".

МОСКВА (Росія). — В Харкові розстріляно Василя Линика, начальника залізничої стації, якого вважають відповідальним за залізничу катастрофу, що скоїлася недалеко цього міста. Разом з Лиником обвинувачено ще Ющенка й Павленка, але їх не розстріляно, а тільки засуджено на вязничну кару.

ЗНУЩАЮТЬСЯ НА РОДИНАХ ЗБІГЦІВ.

МОСКВА. — Совєтські власти вже розпочали карати родини втікачів. Військовий суд засудив на смерть моряка Воронкова, котрий утік з совітського корабля в Гдині на польську територію і не вернувся. Совєти не мають з Польщею договору в справі видачі таких утікачів. Тому суд видав присуд позаочно. Воронкова розстріляють, як він тільки зявиться на совєтській землі. Тепер сконфісковано його майно, а його рідню поставлено під суд за те, що не дала знати, що він хотів утекти з Совєтів. За це посадять повнолітніх до тюрми, або вишлють на заслання на Сибір.

ЯПОНІЯ ЗБРОЇТЬСЯ И ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Мандатська Комісія Ліги Націй випитує заступника Японії, чому це вона укріплює острови на Пацифіку, віддані під її опіку, та чому не допускає до тих островів чужинців, а зокрема воєнних кораблів інших держав. Питаються далі, чому Японія збільшила суми на зброєння. На те все японський відпоручник відповів у такий спосіб, що видно, що Японія таки готується до війни на Далекому Сході.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СОЮЗОВЦІ ЩО ВИ НА ТЕ?

Хто хоче добра нашій орґанізації й собі самому та своїм дітям і нашій українській справі, хай добре подумає над таким фактом:

В останніх трох місяцях суспендовано по відділах 1,128 членів. Вправді деяка частина з того вже повернулась до нашої орґанізації, але це справи не зміняє. Фактом є, що ніякі місяці на протязі цілого року не виказували стільки суспендовань. Чомуж саме в останніх трох місяцях так погіршилося? Чому саме тепер, при кінці ювилейного року, ми зачинаємо тратити так багато членів? Щоб відповідь на це була справедлива, треба пригадати, що тому рік даровано вкладки на цілий рік усій молоді, що перейде по скінчених літах з молодечого департаменту до відділу дорослих членів. Багато нашої молоді скористало з того добродійства, що є річю зрозумілою. Але що сталося? Ото на 838 дорослих членів, суспендованих в останніх трох місяцях, є щонайменше 75% тої молоді, яка була в орґанізації задурно цілий рік, а по році — виступає з неї. До цього додаймо ще 290 дітей, суспендованих у тімсамім часі, а матимемо жалюгідний образ, тимбільше прикрий, що діється це в Ювилейнім Році.

Це є занадто поважна справа, щоб можна було поминути її мовчанкою. Адже стільки вже писалося на тему ваги вдержання нашої орґанізації, і то по українськи й по анґлійськи. І стільки було концертів, нарад і дискусій про Союзові справи, а видно, що того всього замало. Нема в нас потрібного розуміння Союзової ідеї. А як є, то нема в нас характеру постояти за те, що вважаємо добрим і корисним навіть для себе самих. Є це останнього сорта байдужність. І то така, якої навіть не було в нас, коли ми приїхали до Америки бідними і заголюканими.

До молоді ми заговоримо на іншім місці, а тут звертаємося до старшого покоління й апелюємо до нього в імені тих Союзових піонірів і ідеалістів, яких память вшановуємо в отім Ювилейнім Році:

Не даймо підупадати святому народньому ділу! Не даймо заломлювати сили, збудованої з такою великою натугою, з такими великими жертвами і з такою посвятою. Сили, яка є найкращим документом великого розуму і великого серця українського робітника в Америці. Сили, яка вже стільки добра зробила для українського народу тут і за морем, і яка ще вдесятеро більше може зробити, як ми її заховаємо і посилимо. В імя того добра, що вже зроблене, й того, що буде доконане У. Н. Союзом, не може й не сміє відпасти нам ніодин член! Це мусить бути амбіцією кождого відділу й кождої громади, якщо хочемо далі розвиватися.

РІК СЛУЖБИ РІДНІЙ СПРАВІ.

(Звіт секретаря д-ра Л. Мишуги, зложений на Річнім Засіданню Виконавчого Комітету Обєднання).

1. Поширення завдань Обєднання.

На кожних річних зборах Виконавчого Комітету Обєднання, чи на конґресах нашої орґанізації, доводиться раз-у-раз говорити про завдання Обєднання. На перший погляд воно виглядає дивно, бож Обєднання має свій статут і численні резолюції, ухвалені конґресами, якими витичено шлях Обєднання і в яких ясно намічено ті цілі, для яких його створено. Та не забуваймо, що Обєднання існує вже цілих 12 років. А кожний рік висуває нові потреби. З кожним роком приходиться застановлятись над такими справами, про які ми тому 12 років в Обєднанню не думали.

Орґанізація наша була створена тому 12 років головно на те, щоб зорґанізувати серед американської української іміґрації якнайвидатнішу матеріяльну допомогу для Рідного Краю. Обєднанням і його політичною ідеольоґією хотіли ми дати Америці зорґанізований і авторитетний вислів державницьким змаганням наших братів у Рідним Краю. Ми теж бажали створити авторитетне громадянське тіло, яке моглоб заступати цілу нашу іміґрацію і говорити в її імені перед американським урядом і американським громадянством. А все те зроблено головно на те, щоб допомогти Рідному Краєви у його визвольних змаганнях.

Та час почав видвигати багато інших справ. Почало дозрівати нове, тут роджене українське покоління. На місце старих іміґрантів прийшли сотки тисяч молодих американських горожан українського роду. І Обєднання не могло не добачити, що на його очах зміняється цілковито структура цілого нашого життя в Америці. І зміняється так скоро й так основно, що виринуло питання, що з нас буде в Америці? Давніше, хоч було на цілу Америку крім духовенства всього кілька т. зв. інтеліґентів, ми не боялися за провід іміґрації під національним оглядом, ні про її український національний напрям. Та тепер, хоч за один рік прибуває нам більше інтелектуальних сил, ніж їх було давніше на протязі яких 20 років, ми лякаємося за нашу будучність, бо не знаємо, які цінности уявляють собою ці нові сили під оглядом національно-українським. Та те, чого ми не знаємо, не виправдує нас, ні не звільняє нас від обовязку дати відповідь на те, що треба робити, щоб ті всі нові сили спрямувати в якесь одно русло. І отсе є найбільшою турботою Обєднання. Через те сходить тепер на другий плян навіть та справа, яка була в нас довгі роки найважнішою, себто грошева збірка на народні потреби. За ту справу ми довгими роками зводили прямо боротьбу і біля збірок та посилок переводили консолідацію наших національних сил в Америці, заводили народню контролю та призвичаювали нарід повинуватись поставленому нім авторитетови. І думаю, що ми на тім полі осягнули дуже багато. Бо інакше не збиралиб на допомогу Рідному Краєви ще й у теперішніх, таких важких часах, без усяких майже поклик;в, будьщобудь таки поважні, як на наші відносини, суми. Та, як сказано, та справа не являється для нас тепер першорядною. Бо важнішим є те, щоб завчасу здобути душу тут родженого нашого покоління, та щоб його перевиховати в нашім національнім розумінню і тим запевнити Рідному Краєви ще надовго хоч участи такий ідейний звязок з американською іміґрацією, який є тепер. Бо вважаємо, що поминаючи всі інші користи з того боку для України, такого поставлення справи вимагає справа визволення Рідного Краю. І тому це є тепер для Обєднання важнішою справою ніж те, чи ми зберемо тут на край десятки, чи сотки тисяч долярів.

2. В чім і де видно працю Обєднання.

Отсе є дивогляд, що наша іміґрація не могла за 12 років існування Обєднання здобутись на те, щоб орґанізація мала свою канцелярію і відповідний персонал, який постійно був занятий виконуванням того, що є в програмі Обєднання. На той дивогляд складалися ріжні причини, що заіснували перед створенням Обєднання. Та тепер можна вже з радістю ствердити, що демаґоґія зачинає потрохи заникати і можливо, що те, що ми бажалиб мати у формі Пресового Бюра, чи чогось подібного, згодом здійсниться і відтяжить нас від тої роботи, якої ми прямо не в силі виконувати. Та це, що ми і в тих невідрадних обставинах видержуємо на становищі й виказуємо певну роботу й певні успіхи, дало Обєднанню певну **моральну силу**. Ця моральна сила є нашим загальним здобутком, себто здобутком усеї нашої іміґрації. Завдяки тій силі ми можемо з Обєднання вводити в наше життя в Америці певні **корективи,** можемо давати певні **напрямні** й мати надію, що вони знайдуть відгомін. Обєднання не може нікого примусити виконати те, що воно заряджує, бо не має відповідної влади. Це тільки його вірна служба українській справі заставляє наші громади і наше громадянство йти за його вказівками, коли воно заряджує протестаційну чи яку іншу акцію, чи яку збірку на якусь народню потребу. Це тільки совісна господарка повіреним йому народнім грошем заставляє наше громадянство далі пересилати допомогу до краю через Обєднання. Це тільки те, що перше Обєднання, ще тому 7 років, притягнуло до себе тут роджену молодь і запросило її з рефератами на свій конґрес, що та **молодь добачує в нім свого дійсного приятеля.** Бож уже тому 7 років вказувано в рефератах, виголошених на конґресі Обєднання по українськи й анґлійськи, що треба доконче оснувати одну загальну орґанізацію тут родженої української молоді, яка є в каледжах чи кінчить гай скул. І коли сьогодні є створена вже **Ліґа Української Молоді Північної Америки,** то й це є те, до чого Обєднання від довгих літ накликувало й до чого прикладало зі всіх боків старань, щоб воно здійснилося.

Та ця Ліґа зможе розвинути більшу активність щойно тоді, коли по всіх наших містах будуть існувати молодечі, чи радше студентські, орґанізації, заложені й ведені на тих принципах, на яких збудовано Ліґу. З нашого боку зазначимо, що хоч ми докладали всіх заходів, щоб Ліґа повстала, ми не думаємо надавати їй якусь певну політичну закраску. Ми вважаємо її орґанізацією, в якій молодь повинна вчитися сама собою правити, як теж набирати українського духа, вглиблюючись у суть української справи. А це доведе її потім до означення себе політично чи партійно. Настирливе змагання опанувати молодь під партійно-політичним чи навіть релігійним оглядом з боку старшого покоління, як теж ділення молоді на тім тлі, є з загально-народнього становища шкідливим. Хоч у старім краю це ведеться, то тут в Америці обставини зовсім інші й такими методами тут родженої молоді ми до української справи не притягнемо й не загріємо.

В тім самім напрямі треба ще повести централізацію наших молодечих спортових клюбів. І про це була вже в нас мова й були поставлені напрямні. В тій справі є вже теж поступ. Є вже початки обєднання тих клюбів по стейтах. Під тим оглядом найактивніша молодь нюйорського стейту. А якщо це буде переведене, тоді вже лекше буде обєднати стейти і створити **Союз Українських Спортових Клюбів в Америці.** Тоді й лекше буде влаштовувати **міжстейтові змагання українських дружин,** про що вже сама молодь пише й чого домагається. Це є нове, велике й дуже вдячне поле до попису для активніших одиниць з нашої молоді, для людей з ініціятивою і розмахом. І де та ініціятива зроджуватиметься, там треба старому поколінню нашої іміґрації піти їй усіми силами назустріч, як і тим з тут роджених, що вже не зачисляють себе до молоді, а є вже лікарями, інжинірами, адвокатами, бизнесменами і т. п. Знаючи, яку ролю відограє спорт в американськім житті, легко зрозуміти, яку ми велику силу створилиб такою **спортовою централею** і скільки то молоді притягнулиб ми тоді до українських спортових клюбів, і скільки реклям можнаб тоді набути для українського імени в американській пресі, та скільки можнаб зискати на тім і матеріяльно, а це важне. А хто слідить за цею справою, той знає, що матеріялу до цього в нас доволі. В яких тільки громадах є українські спортові дружини, вони всюди вибиваються наверх. Американська преса в поодиноких місцевостях присвячує їм багато місця, бо українські змагуни і дружини є добрими спортовцями. А якщоб ми це ще вбрали в більш зцентралізовану форму, тоді збільшиласяб наша сила в Америці. Практично можна підходити до цього так, що **треба обєднувати спортові клюби, що сусідують зі собою, з них переходити до стейтового обєднання, а зі стейтового до загального на цілу Америку.**

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ПАМЯТКА, ЧИ ЗАБОБОН?

Як англійські летуни Кінсфорд-Смит і Тейлор прилетіли оноді до Овкленд, у Каліфорнії, перелетівши з Гавайських островів за рекордовий час, два чоловіки стали ввихатися серед товпи, що тиснулися довкола літака, продаючи цікавим волоконця морської трави, що, як вони ручили, була причеплена до хвоста літака.

Кажуть ґазети, що знайшлося багато видців, що позбулися кводрів, щоб тільки дістати кусочок цієї травички „на памятку".

Чи було це справді бажання добути собі памятку великої події, чи може бажання роздобути собі щось такого, що приносить добре щастя? Щось у роді шнура з повішальника.

Відомо, що в Америці тільки „чужинці" мають забобони, а забобони родовитих Американців звичайно замасковані такими річами, як погоня за памятками.

ЩЕ ІМ МАЛО ЧИТАННЯ.

Доналд Ричберг, директор Краєвої Ради Наглої Допомоги, та Норман Гепґуд, редактор і письменник, говорили оноді на радіо з собою, а говорили про читання книжок.

Гепґуд питався Ричберга, чому, він один з найбільше занятих людей в Америці, вважає читання книжок конечно потрібною річю.

Ричберґ відповів: Людина без читання знає тільки те, що вона сама бачить. Отже дуже малу частину світа. Вона може користати тільки з власного досвіду. Себто з досвіду одної людини. Людина, що читає книжки, може користати з досвіду інших людей, з досвіду старинного Грека Гомера, зі старого Римлянина Цезара і найновішого чоловіка новочасної. Анґлії чи Франції.

Так говорив один з людей, котрому інші люди не відмовляють розуму та великого життевого досвіду. Як попри них виглядає наш чоловік, котрий має тільки обмежений життевий досвід, а на книжку навіть оком не гляне, гейби всі розуми поїв?

ПОЛІТИЧНІ ТРУПИ.

Так назвав дві старі політичні партії в своїй радіовій програмі відомий католицький проповідник, о. Чарлз Е. Коклин.

„Старі партії", говорив він, маючи на думці републиканську й демократичну партію, „це зовсім трупи... Молодь жде на них у дверях, щоб цих трупів винести надвір".

Він думає, що нині вже нема ріжниці між републиканською й демократичною партією. Уздоровити громадянство не може ні одна ні друга партія, а тільки основна реформа демократії й капіталізму. Він не надіється, щоб ратунок міг прийти з тих старих партій, бо кожна з них давно продана невидним панам.

Це все дуже відважно, бо досі за таку балачку людину називали радикалом. Та всетаки до цього треба ще щось додати про те, як реформувати капіталізм і демократію, якщо ми не маємо почуватися, як миши, котрі додумалися до того, що треба би котови привязати дзвінок, але не знайшли способу, як це зробити.

ЗА НАЗВИЩЕ ГІТЛЄРА.

Цікаво знати: кого осудив цей Жид, Гітлєр, що подав до суду прохання про зміну свого назвища, бо, мовляв, називатися Гітлєром приносить йому багато понижень, образ і прикрощів.

Йому може здавалося, що своїм поступком він осудив тільки Гітлєра. Але що варта всі ті, котрі докучають Жидови, котрий чейже не винуватий за те, що робить Гітлєр?

Р. Петрин.

МАЮ ДВІ.

(Оповідання).

23)

Настка справді в карти не вірила, бо хоч їй нераз ворожили, то все пішло навпаки. І тепер було їй байдуже, що карта сказала. Зате вона доміркувалася, що її товаришка любить Сидора. То мабуть Сидір був Марині на умі, коли раз сказала: „Від мого милого відірвав би мене, хіба відриваючи кусниками!" Тепер, ідучи від ворожки, Настка думала:

— За парубка з Мариною не буду битися! Він мабуть волить жвавішу і таку, що сама парубкам накидається... Моя вдача, не моя вина. Не я винна, що я не така смілива, як Марина. Парубків треба брати напастю. Я того не вмію!

По сих словах дівчина захлипала. Коли втерла сльози, погадала собі, що найліпше буде Сидора оминати, бо на що ще довше дурити себе?... Вже найближчої неділі Настя на музики не пішла.

Завіщання Федька Заберина Сидір ще не виконав. Його ощадностей не лиш не передав жадній поганій сироті. Він тої відумерщини ще не викопав і не бачив її, бо до неї цілком не зазирав. Не був цікавий, чи вмираючий правду казав, бо, не маючи власної хати, Сидір не мав безпечного скритка. Гадав, що там в лісі, під корінем клена той скарб безпечніший, як був би в його скрини, хоч замкненій на ключ, то всежтаки приступній всій челяди Журчана.

— Вперед треба мені роззиратися за такою сиротою, — погадав Сидір. — Аж як таку знайду, випорпаю гроші і передам їй.

Одної днини Сидір вчув, що будуть рубати саме ту частину ліса, де клен небіжчика Заберина. Пішов до свого господаря, бо вже добре пізнав, що то чесна душа і розказав йому про завіщання довгого Федька.

— Нема іншої ради, — сказав господар, — як зараз подивитися, чи справді є ті гроші. Як є, то вибери і дай до банку. Нехай лежать там і процентуються аж до хвилі, коли ти знайдеш таку бідну сироту з поганим лицем.

До ліса пішли оба. Гніздо на клені ще було, лиш негода і зуб часу зробили своє. На кількох грубших жердках, котрі ще не перегнили, і котрих вітри ще не годні були позмітувати з дерева, лежала гнила купа соломи, листя і чатиння. Сидір і його господар прийшли з джаґаном і з сапою. Стали зпід коріння випорпувати землю і попали на глечик, накритий більшою покришкою. Очевидно на те, щоби до середини не стікала вода. Виймили і відкрили. В глечику були срібні ґульдени. Коли порахували, то показалося, що є їх двіста і двацять без трох.

— Сарачище складав се двацять і шість років! — сказав Журчан. — Виходить, що по вісім ґульенів і 34 крайцарів річно.

Взяли гроші до хати, щоби при першій нагоді завести їх до міста і обезпечити в банку.

— Я вже рішився, лиш хочу ще знати, яке твоє наконечне слово, — сказав Журчан до жінки, коли вернувся до хати. — Я вже впевнився, що Сидір чесний парубок. Міг вкрасти більше як двіста срібних, про які ніхто не знав, Хоч для такого бідного наймита, то маеток, він не взяв їх собі.

— Я ніколи не сумнівалася, що Сидір чесний, що не буде лінуватися, не злукавить і не буде красти, — відповіла жінка. — Лиш мені тяжко звикнути до тої думки, що моя дитина, хоч могла би не йти на ту поневірку до війська, таки піде; що на нашім першим буде чужий, а наша дитина позад нього!

— Гадаєш, що в моїй души інакше? Та я гадаю, що може лиш таким способом навчимо його розуму... нашу дитину; що лише такою карою і такою прикрою школою нашу працю вратуємо для... нашої дитини!

— І я бачу, що іншої ради нема. Хоч серце болить, зробім сю пробу.

Журчан вийшов з хати, приступив до Сидора і сказав йому:

— Нині по вечери прийди до нас до хати, бо ми обоє, себто я і жінка, хочемо побалакати з тобою про щось дуже важне. Івана, як звичайно, ще не буде дома. Якби проти свого звичаю таки прийшов так скоро, або й по вечери цілком не вийшов з хати, то ти не приходи. Того, про що ми хочемо балакати з тобою, він покищо не сміє знати. Як він буде в хаті, то я вийду до тебе.

Скоро Іван, зївши вечеру, відійшов, очевидно до коршми, або полювати на яку дівчину, Сидір пішов до хати. Господар походжував по хаті, господиня сиділа в куті заплакана.

— Сідай! — сказав господар до Сидора, — бо наша балачка довша буде.

Коли Сидір сів, Журчан ще якийсь час мовчав. Хоч вже пару днів обміркував, що і як балакати з Сидором, тепер не знав, як зачати. Коли нічого не приходило йому до голови, він спитав:

— Чи ти, Сидоре, вже маєш яку дівчину?

Сидір витріщив на господаря здивовані очи. Не знав, яка причина, або яка ціль питання. В першій хвили Сидір погадав собі:

— Може він гадає, що як я маю яку дівчину, то злакомлюся на гроші Заберина? Може гадає, що маючи в руках гроші, оженюся, або розтрачу їх на дарунки для дівки, або й пропю з нею?... А може він тільки гадає, що як я маю яку дівчину, то, бігаючи до неї, буду занедбувати роботу? Може й таке гадає, що я буду з його комори потягати і виносити до дівки?

— Маєш, чи не маєш? — спитав господар рішучо, але приязно.

— Я собі міркую так, що ще не маю, — відповів Сидір, цідячи поволи... — Тай не знаю, що у вас значить мати дівку, або не мати.

— Ага! То ти таки вже маєш якусь. Себто, ти оженивсь би з нею, як би міг? Вже знаю, яка вона не є. Вона не є логаною сиротою, бо як би була погана сирота, то ти був би їй вже передав ґульдени довгого Федька. Чи вільно мені знати, хто вона? (Д. буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Елизабет, Н. Дж. Центральний Комітет Українських Національних Орґанізацій простує спис жертв на Святі Героїв так: Іван Киценюк $1, Г. Налепа $1, а С. Могила 35 ц.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ТОЛІДО, О. Братство св. Николая, від. 167 повідомляє своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, дня 11-го листопада о годині 2-гій пополудни у Юніон Гали. Члени, котрі забрали тікети на вечеру ювилейного свята, проситься звернути тікети або гроші, щоб можна здати рахунок. — П. Звонкевич, предс.; М. Корнова, секр.; С. Гавриляк, касієр.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

У попередній статті (з 6-го листопада ц. р.) в уступі „Звідки в нас узялося слово членкиня" в 6-тім рядку згори надруковано „До того пня (власного коріня)", а має бути (властиво коріня)" Поляки додали і т. д.

Адреса Обеднання:
OBYEDNANYE,
P. O. Box 122, Hudson Terminal
New York, N. Y.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З МОЄЇ СПРОБИ ВІДВІДАТИ РІДНИЙ КРАЙ.

До Злучених Держав я приїхав 1913 року, в сімнацятім році життя. Оставив у краю старшого брата, сестру та стару матір. За час мого побуту в Америці багато зайшло змін зі мною, як також з моєю ріднею. Брат поклав голову за волю України, сестра померла, а лишилася стара матір.

По скінченню світової війни не покидала мене думка відвідати рідний край, стару матір, котра в листах, зрошених слізми, благала мене приїхати, щоб побачитись зі мною. Та всякі причини стримували мене, а найбільше те, що трудно було дістати горожанські папери, а то через своїх бувших „приятелів", котрі з бізнесової зависти робили на мене всякі доноси. Але по 12-тьох літах старань я таки став горожанином.

По одержанню горожанства я таки того самого дня зробив аплікацію на пашпорт та замовив корабельну карту. Здавалося, що все інше піде легко. Та я помилився, бо коли прийшлося брати візу до Польщі, та показалося, що польський консуль не дає візи так, як інші держави. Приміром німецьку візу я дістав без ніяких короводів. Та в польськім консуляті сказали мені, що треба 25 долярів на телеграму до Польщі, а інакше треба чекати кілька або кільканацять тижнів, аж прийде позволення з Польщі. Також сказано мені, що колиб я їхав польським „Косцюшком" чи „Пулаським", то зараз одержав візу. Я бачив, що тут іде про бизнес, тому виїхав до Европи без польського віза на німецькому кораблі, бо був певний, що скорше дістану візу в Німеччині.

Приїхавши до Берліна, почув я від урядників корабельної компанії, що всі дістають віза в польськім консуляті без клопотів. Та коли я прийшов до польського консуляту, то зараз мені заявили, що візи я не дістану, бо мають телеграму з Америки, щоб не дати. Спитав я про причину. Відповіли: „Політичне подейжани", а решта: „Пане, то секрет". Я робив усякі можливі старання через американського консуля, та це нічого не помагало. Тоді надав я телеграму до польського консуля в Ню Йорку. Не помогло. Переписувався з селом, як також з послами українськими до польського сойму, а то з Матчаком та Ладикою, а вони обіцяли, що будуть старатись, але сказали, що те візьме пару місяців і то не знати, чи і тоді дозволять.

Тут також хочу згадати, що я завважав зі свого побуту в Німеччині. Не все те правда, що описують в американських газетах про гітлерівську диктатуру. Я був у часі смерти Гінденбурга та в часі виборів. Знаючи німецьку мову, я міг усе розуміти і бачив, що німецький нарід не силою, а добровільно є майже на 100% за Гітлера.

Життєві обставини в Німеччині є майже ті самі, що в Америці. Про Польщу Німці говорять як про тимчасову державу.

По всяких короводах дістати візу до Польщі, порадили мені їхати до Чехословаччини, що я зробив. Там консуль сказав, що треба позволення від старости. Однак заки прийшло позволення від старости, прийшла телеграма від нюйорського консуля, що „не вольно" і знову тісамі короводи від „Анни до Каяфи".

Будучи в Чехословаччині три тижні мав я нагоду пізнатися з нашими скитальцями, або так званою „інтелігенцією".

Був я з сотником Марущаком, генералом Павленком, Якименком та професором Антоновичем. Життя їх дуже бідне в порівнанню хочби навіть з життям пересічного робітника в Америці. Та зате, хоч там злидні, праця на народній ниві велика: прямо ставлять себе на жертву для ідеї.

Тут також хочу згадати, що між іншими українськими здобутками на чужині, які я мав нагоду бачити, не можна забути про Український Музей у Празі. Це традиція української нації. Ці дорогоцінні річи варта заховати. Та, на жаль, мушу сказати, що вони марнуються, бо прямо нема їх де поскладати. Тримають їх у місці — щось у роді американської шанди (шопи). Та тільки завдяки старенькому професорови Антоновичеви, котрий піклується цими річами, вони не знищилися.

По тритижневім побуті в Чехословаччині я виїхав до Франції з думкою, що може там вдасться дістати візу.

Прибувши до Парижа, тяжко було допитатись до своїх. Незнаючи французької мови, блукав я і розвідував, що міг. Трапилось таке, що попав на „свого", але такого, що шпіонує в користь Польщі. Він наробив мені чимало клопоту в моїм старанню за візу до Польщі. Покинув я того „спасителя", побачивши куди стежка в горох, та зачав шукати інших, і вдалось мені знайти вже цілком іншу людину, щиру та зате бідну як „турецький святий". Я бачив, як та людина з дружиною мешкають у двох малих кімнатах і в тих самих кімнатах редагують, друкують і висилають часопис без ніякої допомоги, мучаться днями і ночами, та жертвують свою працю для української еміграції у Франції.

Я побачив, що в Франції є дві категорії Українців: одні своєю працею причиняються до самостійної України, а інші роблять на її шкоду і є на службі Польщі.

Перебувши в Франції тиждень, я переконався, що й тут польського віза ніяк дістати не годен через тусаму причину, що й в інших державах. Тож рішив вертатись назад до Америки, не побачивши рідної землі й матери, котра так мене виглядала.

Тепер загадочне питання: хто і чому стримав мене? Невжеж Польща, що представляє себе такою сильною, могла мене боятись? Мені здається, що це була пімста за це, що я кілька років тому подарував свою землю в селі на будову Народнього Дому.

Та в короткому часі я довідаюся повної правди й оголошу її публично. Бо по моїм повороті до Америки я вніс до американського уряду через конґресмена зажалення і вже справу розслідують.

Про ті мої клопоти з поїздкою до рідного краю були згадки в американських ґазетах, як "Newark Ledger", "Star Eagle" і "New York Tribune".

Подаю це на те, щоб ті Українці, що мали перепони з одержанням польського віза, відносились до американських ґазет, до американських властей, щоб усі знали, що це за держава — ота Польща.

Я вірю, що таки скоро прийде час, що поїдемо на рідну землю, але вже без польського віза.

Іван Вінаш,
Белвіл-Нюарк, Н. Дж.

Пруський король Фридрих III. після заключення мира в Тільзиті просив переможного Наполеона І., щоби бодай позволив йому вживати титули князя Ансбаха та Байрайту, коли вже не може носити титулу пруського короля.

— Ансбах і Байрайт це колиска моїх предків і моя!...

— Для дорослого чоловіка сором гойдатися в колисці, — відповів Наполеон. — Чи ви все ще почуваєтеся немовлятком?!

ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ

ЧУДОДІЙНИЙ ЛІКАР або Лікар по неволі. Комедія в 3-ох актах, Молера. Переклад Олекси Скалозуба. (Осіб: 3 женщини, 7 мужчин і хлопець). — 35 ц.

НЕЧИСТА СИЛА або Маева Ніч. Комедія в 3-ох діях. Олекса Скалозуб. (Осіб: 3 женщини і 4. мужчин) — 25 ц.

КОЗАЦЬКА ЛЮБОВ. Історична драма на три дії на основі повісти П. Куліша „ЧОРНА РАДА", для сцени приладили М. Драґанчук і М. Тумрій. (Осіб: 2 женщини, 8 мужчин). — 20 ц.

НА ЧУЖИЙ КОРОВАЙ ОЧЕЙ НЕ ПОРИВАЙ, комедія на 2 дії, написав С. Гоздій, осіб 4. — 15 ц.

КУПЕЦЬКИЙ ХИСТ, або Як Жид купував буки. Песа з панщизняних часів, на одну дію. Написав Дмитро Марчишин, осіб 10 — 20 ц.

ХАРЦИЗНИКИ, комедія на 1 дію, написав В. Федорович, осіб 9 — 15 ц.

ДЛЯ ДІТОЧОГО ТЕАТРУ.

СВЯТИЙ ВЕЧІР, різдвяна картина на 2 дії, Гр. Марусина, осіб 14. — 20 ц.

БУРЛАК-СИРОТА, сцен. картина на 2 дії, Д. Марчишина, осіб 7. — 20 ц.

ІМЕНИНИ, діточа песа на 1 дію зі співами і танцями, осіб 12, Гр. Марусина — 15 ц.

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК, ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова	$ 75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи	1.00
УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКИЙ КУХАР	1.00
УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи на анґлійський спосіб	75

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЙОНҐСТАВН, О.

Дещо про українське життя.

В нашому індустріяльному місті жиє понад пять тисяч Українців, які, як і всюди, діляться на більші та менші відділи українських запомогових орґанізацій. Поодиноко ці відділи чи товариства працювали й працюють над цим, щоб своїх членів придержувати при своїх відділах та всякими імпрезами скріпити свої каси на піддержку своїх членів.

У році 1927 засновано Українсько-Американський Політичний Клюб, який скоро став поширювати горожанство між українськими робітниками, вказуючи на добрі сторони горожанства. З кожним місяцем клюб зростав у члени, які були горді зі свого членства. Осідком клюбу вибрано бувший Укр. Нар. Дім, який міститься в сусідстві укр. греко-кат. церкви.

Українці, кодрі жиють на Стілтон, а котрі зорґанізували були свою укр. прав. церкву, вважали за потрібне заснувати собі свій Український Горожанський Клюб, мотивуючи це тим, що їм задалеко ходити на збори до Укр. Нар. Дому. І повстав другий політичний клюб в дільниці Йонґставну. З цього започаткувалося щось у роді ворожнечі між членами церков і по довшім напруженню зорґанізовано осібний католицький клюб, який має свій осідок у церковній галі.

До цього часу, доки не повстали ці нові клюби, народня праця йшла спільними силами. За ініціятивою Укр. Амер. Політичного Клюбу був вибраний центральний комітет з репрезентантів усіх відділів і обох парохій. Потім постаралися за перший Український День у Йонґстані (1931 р.). Початки були тяжкі, щоби переконати наших Українців про потребу такого Українського Дня. Скликувано збори майже що місяця й остаточно Український День випав вдоволяючо.

Місцеві американські ґазети з похвалою занотували Український День та дивувалися, що в Йонґставні жиє таке велике число Українців. Доходу не можна було зробити з цього першого Українського Дня. Однак морально ми багато скористали.

Опісля ми мали такі два Українські Дні. Як і перше, так і цього, 1934, року скликано репрезентантів усіх відділів, товариств, братств, сестрицтв і парохій на спільні наради в справі Українського Дня. На перших зборах були всі репрезентанти і вислухали плянів, як мається відбути Український День. Вибрано стислу екзекутиву Українського Дня. На наступні заповіджені збори репрезентанти католицької парохії заявили, що вони не годяться на вибрану екзекутиву й участи в святі Українського Дня не брали, влаштовуючи на той день свій пікнік. Український День випав гарно.

Центральний льокальний комітет, вибраний на протяг цілого року, має задачу працювати на просвітнім полі та помагати своїми пожертвами Рідній Школі, інвалідам, політичним вязням і т. п. добродійним цілям.

На останніх зборах репрезентантів ухвалено й упляновано Листопадове Свято, яке відбулося 4 листопада ц. р. в Укр. Нар. Домі при Рейн Евені.

З Українського Дня, який відсвятковано 22-го липня ц. р., було доходу $378.36, розходу $299.25. Вислано до старого краю до Просвіти $18; інвалідам $18, а на адресу Обєднання $40, які мають розділитися так: політичним вязням $20 і повенянам $20. Дрібних розходів було $22.45.

Осталося в касі при льокальнім Центральнім Комітеті для дальшого потрібного розділу $79.11.

Л. Ц. Комітет.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсим повідомляю, що Тов. Чорноморська Січ змінила свій льокаль з під ч.: **217-219 E. 6th ST.** на **79 ST. MARKS PL., NEW YORK.** Льокаль міститься на І. поверсі. 261, 63-64

Сотник Іван Перчишин.

Жидівська загадка.

— Завдам тобі загадку: Що то є: має чотири ноги, сидить під столом і гавкає?

— Пес?

— Ов, ви то мусіли знати!...

НОВІ КНИЖКИ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ

Біч, Рекс. — ЗАЛІЗНИЙ ШЛЯХ. Повість з англійського. Оправлена — 1.00

Вволлес, Л. — БЕН-ГУР. Повість з часів Ісуса Христа. Книжка читана всіми народами, один з клясичних творів усього світа. Гарний стиль, цікава акція, благородні ідеали: любов Бога та рідної землі — роблять цей твір якнайбільше підхожим до поширення між найширші круги нашого народу. — $ 80

Вовчко, Марко. — ТВОРИ МАРКА ВОВЧКА. Зміст: Сестра, Козачка, Чумак, Одарка, Сон, Горпина, Викуп, Свекруха, Отець Андрій, Максим Грімач, Данило Гурч, Чари, Три Долі, Не До Пари, Два Сини, Ледащиця, Від Себе Не Втечеш, Інститутка. Оправлена — 1.25

Вовчко, Марко. — МАРУСЯ. Повість — 45

Гаврилюк, Ілько. — ТЕРНИСТИМ ШЛЯХОМ — 50

Гашек, Ярослав. — ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА ШВЕЙКА В СВІТОВІЙ ВІЙНІ (Швейк на Фронті). Авторизований переклад з чеського — 90

Гашек, Ярослав. — ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА ШВЕЙКА В СВІТОВІЙ ВІЙНІ (Швейко в Запіллю) — 90

Гомзин, Б. — ПРОКЛЯТІ ЧАСИ. В книжочці два оповідання, що сягають сюжитами в недавні часи гром. війни на Україні. Оповідання „АЖ ТАМ" більш вражаюче змістом. Варталоб цю книжечку кинути масово в кожну місцевість — 20

Гребінка, Е. — ЧАЙКОВСЬКИЙ. Історична повість — 80

Грінченко Б. — ПІД ТИХИМИ ВЕРБАМИ. Повість. Оправлена — 1.50

Грінченко Б. — СОНЯШНИЙ ПРОМІНЬ. Повість — 65

Ґеорґ, Д. — СПОМИНИ З СЕРБСЬКОГО ФРОНТУ. Дивні пригоди австрійського жовніра — 35

Чернява, І. — НА СХОДІ МИ. Оповідання, опр. — 95

Дерлиця, М. — В МЛАКАХ. Повість — 40

Дежеліч, В. — СОФІЮ ВИБРАВ. Істор. повість з часів визант. цісарства. Перекл. М. Фірак — 80

Дудко, Ф. — ГЛУМ. Оповідання — 35

Дудко, Ф. — КРАСА ЖИТТЯ. Оповідання — 20

Ілько Борщак—Рене Мартель. — ІВАН МАЗЕПА. Життя й пориви великого гетьмана — 1.50

Кервуд, Д. — З ТАВРОМ УБИЙНИКА. Повість, пер. М. Лотоцький. Є це Книжка пригод благородного чоловіка, закинутого судьбою в дику країну північної Канади — 80

Кобилянська, Ольга. — В НЕДІЛЮ РАНО ЗІЛЛЯ КОПАЛА. Оповідання. Розказується про молодого парубка Гриця, що кохається в двох дівчатах, з якими обіцяє женитися. Коли опісля жениться з одною — друга в розпуці шукає чар-зілля та отроює ним молодого Гриця, а сама, збожеволівши, тоне на дні глибокої води. Кобилянська розробляє цю стару тему далеко глибше психольоґічно, чим її попередники. — 90

Ковч, о. Еміліян. — ЧОМУ НАШІ ВІД НАС УТІКАЮТЬ — 50

Кобилянська, Ольга. — ЗЕМЛЯ. Повість. Тут Кобилянська малює на ширшій картині соціяльні взаїмовідносини буковинського села XIX століття. Земля — це та вища, просто містична, сила, що складає цей невблаганий фатум, що примушує Саву вбити брата Михайла, а наймичку Анну зазнати стільки горя і сліз — 2.50

Кобилянська, Ольга. — ЦАРІВНА. Героїна Наталка Верковичівна виступає тут „надлюдиною" з презирством до міщанських інтересів, з великим аристократизмом духа та змаганням до повної еманципації пригнобленої жінки. Вона шукає собі чоловіка таких же поглядів, щоб він її не пригнітив. Тому то відкидає обмежного орядина, а знаходить собі ідеал в особі скромного д-ра Марка — 2.75

Курдидик, Анатоль. — ЯСНІ ВОГНІ. Оповідання. Молодий, а проте вже досить широко читачам знаний, автор проявив у цій книжці чималий талант. Велике багацтво сюжетів, добре виведений розбір душі поодиноких героїв, палкий патріотизм та свіжий чуттевий стиль роблять цю збірочку цінним вкладом у нашу „воєнну" літературу. — 20

Лепкий, Богдан. — ПИСАННЯ БОГДАНА ЛЕПКОГО, з портретом автора і з нарисом його літературної діяльности, написаним В. Верниволею. Том І. Вірші, том ІІ. Проза. В полот. опр. — 5.50

Левицький-Нечуй, Іван. — НАД ЧОРНИМ МОРЕМ. Повість. Опр. — 1.50

Лепкий, Б. — ПІД ТИХИЙ ВЕЧІР. Повість-казка. Опр. — 2.00

Левицький-Нечуй, Іван. — ХМАРИ. Повість. „Хмари" являються цінним художним твором з рівночасно дуже важним культурно-історичним документом. Ця повість показує чим дихала і жила нова інтелігенція, ці народники-українофіли шістьдесятих років — 2.00

Леонтович, В. — ВОРОХОБНЯ й інші оповідання — 45

Лотоцький, А. — КУЖІЛЬ І МЕЧ. Істор. повість з кінця 15 і поч. 16 віку. Знаний і люблений повістяр, А. Лотоцький, розказує в тій книжці про життя характерної княгині Слуцької та на тому примірі вчить нас, яке повинно бути життя благородної жінки-матери, що над усе цінить свій громадський обовязок. Книжка надається на нагороди пильности й дарунки для молоді — 80

Мельник Микола. — ПО ТОЙ БІК ГРЕБЛІ. Оповідання. — 35

Мельник-Матвіїв, Микола. — ЗА РІДНЕ ГНІЗДО — 25

Матісен, В. — ЗАЧАРОВАНИЙ ГОДИННИК. Трапляються і в нас час до часу малі, але вартісні книжочки. Вони не лише цікаві змістом, як для молоді так і для старших, але мають у собі багато з тої краси, якої так брак у популярній дешевій літературі. До таких належить і Зачарований Годинник. — 26

Мордовець, Данило. — ГЕТЬМАН МАЗЕПА. Іст. повість в 2 томах — 1.00

Монкевич, Борис. — ЧОРНІ ЗАПОРОЖЦІ. Зимовий похід й остання кампанія Чорних Запорожців. Зі схемами й ілюстраціями, брош. — 80

МОНОҐРАМИ до хрестикового вишивання — 65

МАГІЧНІ ШТУКИ ДЛЯ РОЗВАГИ СТАРИХ І МОЛОДИХ — 20

Опільський, Юліян. — ЗОЛОТИЙ ЛЕВ. Оповідання. — 30

Опільський, Юліян. — ІДУ НА ВАС. Іст. повість. Автор вибрав історичну тему „Про князя, що чужої землі шукаючи, та свою втеряв", вплітаючи другу, романічну, як боярин-ізгой відвагою і розумом боярство собі вернув та з милою одружився. Своїм оповіданням обіймає автор останні місяці життя Святослава з невдачним походом на Дунай, та на їх тлі зобразив побут давньої Руси. Опр. $1.25, брош. — 75

Орксай, Баронесса. — БАГРЯНИЙ ЦВІТ. Повість з часів франц. революції. В 2-ох томах. Одна з найкращих повістей сучасної Англії про давні страшні часи т. зв. „Великої Революції" — 1.00

Підмогильний, В. — В ЕПІДЕМІЧНОМУ БАРАЦІ. Нарис. Цей нарис молодого талановитого автора малює як неможна краще атмосферу, в якім жиє сучасне покоління на Україні — 30

Поліщук, К. — ГУЛЯЙПІЛЬСЬКИЙ БАТЬКО. І — ІІ Том — 85

Поліщук, К. — РОЗПЯТА ДУША. Оповідання з латишського життя — 20

Приймак, Михайло. КСТИНИ. Картини з Лемківщини — 10

ПРО ПЛЕКАННЯ І ЛІЧЕННЯ ДОМАШНІХ ЗВІРЯТ. Практичний Порадник — 25

Рогова, О. — СИН ГЕТЬМАНА. Іст. роман з часів Б. Хмельницького — 1.00

Старицький, Михайло. — РОЗБІЙНИК КАРМЕЛЮК. Історичний роман. Том 1—4. — 2.50

Сімович, д-р Василь. — ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ для самонавчання та в допомогу шкільній науці. Друге видання з одмінами й додатками. В полот. оправі — 3.75

Толстой, Лев. — ВІДРОДЖЕННЯ. Два томи, в 3-ох частях. Автор описує кривду, заподіяну молодій дівчині шляхтичем, як її опісля вивезено на Сибір і як остаточно цей сам шляхтич пішов на Сибір за нею, щоби виблагати прощення — 2.75

Українка, Леся — ЖАЛЬ. Повість — 45

Українка, Леся. — НАД МОРЕМ — 30

Українка, Леся. — ПРИЯЗНЬ-РОЗМОВА — 45

Устіянович, М. — СТРАСТНИЙ ЧЕТВЕР — 40

Франко, І. — МОЙСЕЙ. Четверте видання з передмовою — 35

Франко, Іван. — ЗАХАР БЕРКУТ. Автор малює історію нападу Татар на село в Карпатах, якого мешканці не лише потрапляють оборонитися, але й побивають зовсім татарську орду та спинюють дальший похід Татар — 1.50

Франко, Іван. — З ВЕРШИН І НИЗИН, збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листя" й „Великі Роковини". У біографічнім нарисі Івана Франка (Нап. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. В оправі — 3.40

Франко, Іван. — ЛИС МИКИТА. З ілюстраціями — 60

Ф. С. — БРАНЕЦЬ МОРСЬКОГО ОПРИШКА. Іст. оповідання — 35

Франко, Іван. — ОПОВІДАННЯ. Зміст: Малий Мирон. Грицева шкільна наука. Оловець. Борис Граб і інші — 65

Филипчак, І. — ЗА САН. Іст. оповідання для молоді, 2 томи — 40

Шевченко, Тарас. — КОБЗАР, з портретом автора, сторін 707, опр. — 2.75

Шевченко, Тарас. — ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 3-ох томах, в опр. — 8.50

Шевченко, Тарас. — ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 5. томах в опр. — 15.00

Чайковський, А. — ЧЕТВЕРТА ЗАПОВІДЬ. Повість з галицького життя. Оправлена — 1.25

Чайковський, А. — ОЛЮНКА. Оповідання з життя ходачкової шляхти. Оправлена — 1.50

Чайковський, А. — В ЧУЖІМ ГНІЗДІ. Повість з життя ходачкової шляхти в двох частинах. Оправлена — 1.75

Чайковський А. — ЗА СЕСТРОЮ. Оповідання з козацької старини з ілюстраціями, семе видання — 50

Чайковський, А. — ПОБРАТИМИ. Іст. повість — 85

Чайковський, А. — НЕ БУЛО ВИХОДУ. Історія одної парцеляції. Оповідання з галицького життя — 85

Чайковський, А. — НА УХОДАХ. Істор. повість в двох частях — 90

ЯК ДОБУТИ КРАСУ І задержати молодість та здоровля. Написала Осипа Заклинська на основі студій та косметичної практики в Празі. 50 ілюстрацій — 75

Чайковський, А. — КОРНІЄНКО. Три томи — 1.50

Чайковський, М. — ЗА СИЛУ СОНЦЯ. Фант. оповідання — 90

Чехов, А. — ОПОВІДАННЯ. Переклав О. Бабій — 25

ЗБІРНИК НАРОДНІХ ПІСЕНЬ в укладі на три голоси для ужитку шкільних хорів. Зладив Філярет Колесса — 25

СПІВАЙМО, збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді. На весняне свято пісні. Зладив Філярет Колесса — 15

СОННИК АСТРА. Після халдейських, египетських та перських жерел. З нумерами — 50

Ясінчук, Л. — ДЛЯ РІДНОГО КРАЮ, відгомін ювилейних свят в Америці в честь Рідної Школи — 40

Кождий замовляючий книжки повинен виписати **виразно і читко** всі титули потрібних йому книжок і обчислити загальну належитість за них. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий переказ (моні ордер), виписаний на імя, подане у понижчій адресі. Дотичний грошевий переказ треба залучити в листі, оставляючи собі відтинок яко посвідку. Хто посилає паперові гроші, повинен такий лист зарекомендувати (зареджіструвати). Хто посилає почтові марки, нехай обвине їх добре в папір, аби у вохкі дні вони не зліпилися в дорозі.

З Канади треба посилати гроші лише на CANADIAN MONEY ORDER. Канадійських почтових марок не приймаємо.

Адреса замовляючого мусить бути виписана якнайдокладніше. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовлюванню книжок заслати 10 центів на реджістрування посилки, бо трапляється часто, що хтось непокликаний забере чужу посилку і її властителеви не доручить. **За недоручені посилки, коли замовляючий не прислав 10 центів на реджістир, книгарня не відповідає.**

Замовлені річи висилаємо відворотною почтою і посилку оплачуємо самі. Гроші належить посилати рівночасно з замовленням.

Всі письма треба адресувати так:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ВІДОЗВА

ДО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ВИДАВНИЦТВ В АМЕРИЦІ, КАНАДІ, БРАЗИЛІЇ Й АРГЕНТИНІ.

Філія Т-ва „Просвіта" в Коломиї влаштовує в днях від 9—17 грудня 1934 року „Всеукраїнську Виставу Книжки та Преси".

Метою вистави є зібрати всі зразки української книжкової продукції всього світа та всіх українських земель, від найдавніших часів до сьогодня. Вистава матиме характер краєвий та буде одною з найбільших того роду імпрез, які мали місце в Галичині.

На виставі мусить бути теж представлена заокеанська наша книжка, щоб широкі кола громадянства в краю обзнайомились із здобутками в книжковій ділянці наших братів за океаном. Виставка має наглядно виказати, що український нарід, хоч розкинений по всіх закутинах світа, плекає свою рідну культуру та памятає, що **Рідна Книжка** була і є могутнім рушієм національної свідомости, а головно представляє цілому світові **єдність** і **соборність** Українців всесвіту.

Отже Секція ВУК у Коломиї звертається отсим до Вас, Українські Видавництва за океаном, із заивом **негайно** висилати свої експонати на виставу. Оплата за місце на виставі дуже низька а то:

1 метер квадратовий — 1 долляр амер. з тим, що кошт пересилки експонатів в обидві сторони поносить видавництво. Тому, що часу до вистави залишається дуже мало, видавництва мусять негайно по оголошенню цього висилати свої книжки (експонати). Тим більше, що книжки будуть переходити цензуру. Належитість за місце на виставі та на зворотні кошти порта просимо висилати рівночасно з книжками.

До участи у виставі запрошуємо всі українські видавництва, без огляду на політичну та релігійну приналежність. Окремих запрошень висилати не будемо з огляду на короткий час. Тому просимо, щоби видавництва по оголошенню цього в пресі безпровочно приступили до висилки комплетів своїх видань та рекламного матеріялу (каталогів і т. д.).

Видавництва, котрі не хотять обтяжувати себе коштами зворотного порта, можуть свої книжки жертвувати до бібліотеки філії Т-ва „Просвіта" в Коломиї. Звертаємо увагу, що кращі видання будуть **преміювані почесними дипльомами**, які призначатиме **„жюрі"** знавців книжки і літератури секції ВУК. Тому видавництва повинні постаратися висилати всі свої видання в найкращому стані і в комплетах, бо те становить передумовою оцінки **„жюрі"**.

Експонати висилати на адресу: Філія **Т-ва „Просвіта"** в Коломиї, Секція Вистави Української Книжки, на руки ген. секретаря В. Велигорского, **Коломия**, вул. Косцюшка ч. 34.

Президія Секції ВУК при Філії Т-ва „Просвіта" в Коломиї:

о. прал. О. Русин, голова; дир. **І. Пашкевич**, ред. **І. Голуб**, скарбники; **В. Велигорський, І. Мельниківна** секретарі.

ЗЛУКА ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШІКАГО, ІЛЛ.

До Хвального Уряду У. Н. Союза:

Отсим повідомляємо Головний Уряд У. Н. Союза, що 2 листопада 1934 р. відбулися збори двох відділів У. Н. Союза, а саме 165 і 183 відділу, і на тих зборах ухвалено і переведено злуку згаданих відділів в один Союзовий відділ і товариство під назвою Тараса Шевченка. Таксамо вибрано уряд для цього злученого відділу.

Тепер просимо Хвальний Уряд У. Н. Союза прислати нам новий чартер, печатку та надати нове число для злученого відділу.

За злучений відділ У. Н. Союза:

Юрій Небор, предс., **Петро Бабяк**, секр., **Михаїл Глушик**, рек. секр., **Петро Харидчак, Микола Подлецький, Захар Олійник.**

Отсим подаємо до відома, що злученим відділам У. Н. Союза 165 і 183 надається нове число 176.

Головна канцелярія У. Н. Союза.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. листопада, в годині 1-ій пополудні, в гали Укр. Хати, 2240 Грейлінг вул. Проситься всіх членів прибути на означений час. Ще раз, і то останній, повідомляється тих членів, котрі ще не виміняли старих грамот на нові, хай виміняють, бо до кінця року вже недалеко. Принесіть свої старі грамоти на збори або до секретаря, 8630 Ломпкін вул. — М. Кулинич, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Запорозька Січ, від. 192, дає до відома, що місячний мітінг відбудеться 11. листопада, в У. Н. Домі, 321 Кінг вул. На цей мітінг запрашається всіх місцевих і позамісцевих членів прибути, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. Членів, котрі ще не змінили своїх грамот, проситься принести старі грамоти на цей мітінг. — Микола Сичик, предс.; Мих. Крачковський, кас.; М. Сторожинський, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 367, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 11-го листопада, в годині 2-гій пополудні, під ч. 303 Гудсон Еве., в гали парафіяльній. Кождий член має явитися на тім мітінгу, бо є важні справи до полагодження. Члени, котрі ще не змінили своїх грамот, повинні цього місяця принести свої старі грамоти на мітінг і змінити. Хто з членів не може явитися на мітінг, то прошу прийти до секретаря. Члени, котрі мають діти, що ще не є членами У. Н. Союза, повинні вписати цього місяця. Хто з членів має нового кандидата, то просимо привести на мітінг. Повідомляється членів, що баль відбудеться в суботу, 10. листопада, перед мітінгом. — М. Микитинський, предс.; Антонів, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Відділ 62 повідомляє всіх своїх членів і членкиць, місцевих і позамісцевих, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 10-го листопада, точно в годині 6:30 ввечір, в галі на Грей Еве., ріг 62 вул. Кождий член і членкиця мають явитись, бо є важні справи до полагодження. Члени, котрі ще не перейшли на нову реформу, зволять принести свої старі грамоти. Рік ювилейний на укінченню, тож проситься ще раз вписати свої жінки і діти, як рівнож привести хоч по одному новому членови. — Теодор Яців, предс.; С. Староста, кас.; М. Черкас, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. листопада, в Церковній гали на Гренд вул., точно в годині 8-мій ввечір. Проситься явитись на означений час, щоби не сидіти до пізної ночі. Довгуючих напоминається вирівнати свої залеглости. — Уряд Товариства.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів і членкиць, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 11. листопада, точно в годині 4-тій пополудні, в У. Н. Домі при Кінгс Гайвей, Вест Савтпорт, Конн. Є важні справи до полагодження, а іменно добір ширшого комітету до 40-літнього ювилею У. Н. Союза, котрий має відбутись 25 листопада, в тімсамім домі. Проситься всіх прибути на час і справи полагодити як слід. — М. Гудзік, предс.; Ю. Гоголь, кас.; Петро Дудко, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться 11. листопада, в годині 3-тій пополудні, в Набожинського. Проситься всіх членів зійтися на мітінг, бо маємо дуже важну справу до полагодження. — Олекса Явдощак, предс.; Дмитро Федина, кас.; Микола Лісний, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 10. листопада, в годині 7-мій ввечір, в домі Укр. Громади при 23-тій і Бравн вул. Припоминається тим, котрі є байдужі, що при кінци року муситься виконати одно з двох: або зібрати вкладки, котрі є задовжені в Товаристві, або довжних суспендувати. Проситься всіх членів бути на зборах. Ще два місяці тільки до річних зборів і може дещо треба обдумати на користь членів і Товариства, щоби рішити на річних зборах. — Олекса Горохівський, предс.; П. Максимович, кас.; Мих. Туркот, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорозька Січ, від. 388, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 11. листопада, в годині 2-гій пополудни, в Нар. Домі при 4-тій і Ворд вул. Проситься членів прийти і заплатити залеглі вкладки. Довгуючий член, коли не буде на мітінгу, буде суспендований. — Іван Михальцевич, предс.; Волод. Дольський, кас.; Н. Судчак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 10. листопада, в годині 8:15 ввечір, в гали української православної громади, 334 Іст 14-та вул. На ті збори мають явитися всі члени відділу та вирівнати залеглі й біжучі членські вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — П. Сокальчук, предс.; М. Близнак, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. листопада, в укр. правос. церкві, 179 Корт ул. Проситься всіх членів прибути точно в означений час, та старатися заплатити свої вкладки на зборах. — М. Боднар, предс.; В. Ткач, кас.; А. Мудровський, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в неділю, 11. листопада, в годині 2-гій пополудні, в гали парафіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є товариські справи до полагодження, тому всі члени повинні бути на зборах. — І. Живицький, предс.; Г. Яськів, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що мітінг відбудеться в неділю, 11. листопада, в годині 2-гій пополудни під ч. 3322 Н. Лавренс вул. Просимо всіх членів прибути в означений час, вирівнати свої рахунки, полагодити братські справи. Довгуючі, коли не вирівнають своїх залеглостей, будуть суспендовані. — Ів. Сорока, предс.; М. Барна, кас.; Ол. Будай, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 11. листопада, в годині 12:30 в полудне. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости до річного мітінгу. Члени, котрі ще не змінили своєї старої грамоти на нові роди, нехай принесуть старі грамоти на мітінг і змінять. — В. Бідей, предс.; В. Василюк, кас.; Яків Лежняк, секр.

АЙРОНДЕКВІТ, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11-го листопада, в годині 2-гій пополудни, в українській гали на Норт Ґудман. Проситься членів прибути на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. Котрий член не явиться на зборах і не заплатить своєї вкладки, буде суспендований. — Н. Головка, секр.

ФРАНКФОРД, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268, подає до відома всім своїм членам, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 11. листопада, в годині 3-тій пополудні. Проситься всіх членів прибути на час, бо є важні справи до полагодження. Пригадується довгуючим членам вирівнати свої залеглости. Члени, котрі ще не зміняли своїх грамот, зволять принести старі грамоти на мітінг і переписатись на новий рід обезпечення для свого власного добра. Проситься нових кандидатів, котрі хотілиб стати членами Товариства і У. Н. Союза. Вступ вільний. Батьки, котрі ще не вписали своїх дітей до Союза, нехай це зроблять на тім мітінгу. — М. Шанайда, пр.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Укр. Народного Союза від. 292 подає до загального відома, що місячні збори, котрі припадали на неділю 11-го листопада, з причини заняття галі парохією, відбудуться в суботу 10-го листопада о годині 2-гій пополудни в галі парохіяльній при Кліперт і Едвард. На ці збори повинні усі прибути позаяк кінець року зближається, тому пригадується тим членам, котрі є позаду з вкладками, щоб старалися в тім місяці хоч в части вирівнати свої залеглости. Так само ті члени, котрі ще не постаралися виміняти старих грамот, хай не чекають останнього дня, але хай зроблять це сего місяця. Члени, що подіставали тікети на Баль, зволять принести гроші. Тікетів від нікого не будеться брати. — Д. Запотічний, предс; О. Старко, касієр; П. Кізель, секретар.

ПОКЛИК

до односельчан села Нирків, заліщицького повіту, і сіл: Нагоряни, Солоне, Товсте, Кошилівці, Шутруминці, Садки, Ликиче й інших.

Дорогі Земляки!

На днях я одержав з краю від виділу читальняного листа з просьбою помогти їм в будові рідної домівки, Народнього Дому.

Між іншим пишуть вони:

„Свідомість національна нашого села по довгих літах дійшла до того, що наші громадяни відчули потребу рідної хати, рідного „Народнього Дому", деб могли ми набирати духа до праці для спільного добра. За гроші, добуті з вистав аматорських, фестинів, концертів та добровільних датків, купили ми 1932 р. площу під Український Народний Дім у Василя Маланича. Громадяни популали каміння, та даром звезли і помагали в роботі. Цього року розпочали ми при Божій помочі будову Нар. Дому і вже довели мури до половини і страшна кріза не дає нам його докінчити. Поляки розпочали також будову свого дому, але вони мають поміч зі всіх боків і ми боїмося, щоб вони нас не випередили. Тому звертаємося до Вас, дорогий краяни, з просьбою: — будьте ласкаві занятися збіркою на викінчення нашого Народнього Дому між своїми людьми. В тій цілі посилаємо вам повновласть та просимо дуже не відказати своєї помочі в збиранню жертв.

„Якщо ви нам поможете, то імя Ваше і імена всіх жертводавців будуть записані золотими буквами в пропамятній книзі нашого Нар. Дому і в серцях наших односельчан.

„Згори дякуємо за всякий труд та пересилаємо на Ваші руки щирий привіт для наших братів за морем".

Нирків, 26. вересня 1934.

Читальняна печать з підписами:

За виділ читальні „Просвіти":

Яків Стахира, голова;
Алексій Озімінський, секр.

В листі дописує і священик словами:

„Долучаюся до прошення моїх парохіян і прошу дуже помогти нам у довершенню такого великого діла, як будова Укр. Нар. Дому".

Нирків, 26, 9, 34.

Печать парохіяльна і підпис священика нечиткий.

Від себе взиваю всіх братів і сестер в Америці, що походять з Ниркова, або зі згаданих вище сіл, щоб помогли нашим братам і сестрам на рідній землі в Нирковi збудувати рідну українську домівку!

Датки шліть або впрост до читальняного виділу:

Aleksiy Oziminsk[illegible]
Nyrkow, Zaliszcz[illegible]

або на мою адресу:

John Romanchuk,
94 Summer St., Passaic, N. J.

За кождий даток в руч[illegible] постараюся, що виділ у згаданому селі дасть Вам посвідку з подякою.

Іван Романчук.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (110)

Коли повстання коло Пенджабу ще не прибрало широких розмірів, Британці приготовлялися до боїв. Кождого дня на парадній площі відбувалися справжні военні маневри. Патріцію іменовано „дочкою полку".

Вона була на перегляді війсь. Перед нею переходили прапори. Як ці барабани бурили в ній кров! Її майже було жаль, що вона мала покидати це все та відїхати в холодні гори. Ввечір їй справляли уродини.

Лейді Сесил давала в її честь гостину. Вона була все доброю танцюристкою, і кождий офіцир хотів з нею танцювати. Але над ранком по неї підїхала спокійною рікою лодка.

Капітан Кенбі відпровадив Патріцію до річного порту, звідки вона мала поїхати далі кораблем, що називався „Малий Тигр". З корабля вона махнула батькови рукою, не знаючи, яка доля жде його і її. Вона вже його ніколи потім не бачила.